Zasady udzielania pomocy

ZASADY UDZIELANIA POMOCY

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sytuacjach określonych zgodnie z art. 5 i art. 5a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust.1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 1.010,00zł , zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 823,00zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”;
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanych „kryterium dochodowym rodziny”
  – przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powyższych powodów lub innej okoliczności uzasadniającej udzielenie pomocy społecznej.
  Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej.
  Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:
- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Do dochodu nie wlicza się w szczególności:

- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego;
- zasiłku celowego;
- pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty;
- wartości świadczenia w naturze;
- świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych;
- świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 906), i

pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2039), w art. 7a ust. 2 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach md uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1774), w art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1818), w art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1820) oraz w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych;

- dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego;
- świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ;
- świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r. o Karcie Polaka;
- świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski;
- nagrody specjalnej Prezesa Rady Ministrów przyznawanej na podstawie art. 31a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów;
- pomocy finansowej przyznawanej repatriantom, o której mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
- środków finansowych przyznawanych w ramach działań podejmowanych przez organy publiczne, mających na celu poprawę jakości powietrza lub ochronę środowiska naturalnego;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 39a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

W przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego rażących dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a rzeczywistą sytuacją majątkową osoby lub rodziny, można odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Obowiązki osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną.

Osoby lub rodziny, korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.
Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną oraz podjęcia lub przerwanie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, udziału w działaniach w zakresie integracji społecznej realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, a także nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń z pomocy społecznej. Również w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.
Osoby i rodziny, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej są obowiązane niezwłocznie poinformować o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. Świadome wprowadzenie w błąd pracownika socjalnego może spowodować zmianę decyzji na niekorzyść strony oraz naliczenie nienależnie pobranych świadczeń. Świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi, niezależnie od dochodu rodziny.

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej

Złożenie wniosku

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek przyjmuje także wszelkie zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie zamieszkałej na terenie gminy Baćkowice , znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokajania np. potrzeb bytowych. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika.

Wywiad środowiskowy

Podstawą udzielenia pomocy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony z osobą lub rodziną w miejscu zamieszkania lub pobytu. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizację przez osoby lub rodziny ubiegające się lub korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
Celem wywiadu środowiskowego jest ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, majątkowej, zawodowej, zdrowotnej oraz mieszkaniowej osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownik socjalny jest zobowiązany poinformować osobę zainteresowaną lub rodzinę ubiegającą się o świadczenie, że udzielenie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym lub niezgłoszenie o zmianie sytuacji osobistej lub majątkowej stanowi przesłankę do dochodzenia przez ośrodek pomocy społecznej zwrotu niezależnie pobranych świadczeń.
Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni. Strona występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej.
Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządza się aktualizację wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Wymagane dokumenty

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z OPS są zobowiązane do udokumentowania swojej sytuacji materialno-bytowej, co wiąże się z koniecznością dostarczenia odpowiednich dokumentów. Szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku udziela pracownik socjalny w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego.

Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

- dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy (do wglądu);
- dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;
- odcinka lub decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej , renty socjalnej i innych dodatków, świadczeń;
- orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenia chorobowe, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu;
- zaświadczenia z urzędu gminy albo oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- decyzji starosty o uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną, utracie statusu osoby bezrobotnej, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia szkoleniowego, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy;
- zaświadczenia albo oświadczenia o zobowiązaniu do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
  a) dowodu opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
  b) dowodu opłacania składki na ubezpieczenie społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
- zaświadczenia albo oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą;
- zaświadczenia wydanego przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego o wysokości dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w przypadku prowadzenia działalności na zasadach ogólnych;
- oświadczenia o stanie majątkowym;
- innych dokumentów wynikających z indywidualnej sytuacji rodziny.

Wydanie decyzji administracyjnej

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji administracyjnej. Decyzje o przyznaniu pomocy, a także o odmowie przyznania pomocy, wydawane są w formie pisemnej.
Stronie służy prawo do odwołania się od decyzji administracyjnej w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej ;
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 listopada 2010r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego